
กลยุทธ์การสื่อสารที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนธารน้ำทิพย์เชื่อมรอยต่อสามเหลี่ยมเศรษฐกิจ
จังหวัดชายแดนภาคใต้

Communication Strategy for Promotion Community Tourism at Tannumtip
Village for Economic triangle in Three Southern Border Provinces

ชินีเพ็ญ มะลิสูวรรณ*

Chineephen Malisuwan

อิสมาแอ ยีมะแซ*

Isma-ae Yeemasae

ชฎาภรณ์ สวนแสน*

Chaporn Suansaen

ฎาวีณี ต่วนมุดอ**

Dawinee Tuanmudor

สาธิตา แก้วเหล็ก**

Satita Kaewlek

ไซฟิร หะยียูไซ๊ะ***

Sofee Hayeyusoh

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากลยุทธ์การสื่อสารที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนธารน้ำทิพย์เชื่อมรอยต่อสามเหลี่ยมเศรษฐกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่ม การสังเกตการณ์ภาคสนาม และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า 1) กลยุทธ์การสื่อสารที่สามารถส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนธารน้ำทิพย์ได้เป็นอย่างดี คือ การใช้สื่อกิจกรรม การใช้สื่อออนไลน์ การใช้สื่อสิ่งพิมพ์ และการใช้สื่อมวลชน 2) ความสำเร็จในการใช้กลยุทธ์การสื่อสารเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนธารน้ำทิพย์ เกิดจากสื่อบุคคล และจิตสำนึกที่ดีในการให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและความยั่งยืนของทรัพยากรทางการท่องเที่ยว

คำสำคัญ : กลยุทธ์การสื่อสาร / การท่องเที่ยวชุมชน / สามเหลี่ยมเศรษฐกิจ / จังหวัดชายแดนภาคใต้

ABSTRACT

The purpose of this quantitative research was to study the Communication Strategy for Promotion Community Tourism at Tannumtip Village for Economic triangle in Three Southern Border Provinces. The in-depth interviews, group conversations, and field observation were employed. The descriptive analysis was used for data analysis.

*อาจารย์ประจำหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และสื่อดิจิทัล
มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

**อาจารย์ประจำหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

***อาจารย์ประจำหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

The results were as follows:

- 1) The communication strategies that can promote the tourism of the Tannumtip Village as well. Use of media activities, social media, printing media and multimedia.
- 2) Success in using communication strategies for tourism promotion of Than Namthip community caused by personal media and good consciousness in giving the importance of natural resource conservation and tourism resources sustainability.

Keywords : Communication Strategy / Community Tourism / Economic triangle / Three Southern Border Provinces

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของหลายประเทศทั่วโลก รัฐบาลของประเทศต่างกล่าวจึงให้ความสำคัญในการเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันเพื่อช่วงชิงส่วนแบ่งตลาดท่องเที่ยวโลก โดยเฉพาะประเทศในแถบเอเชียและอาเซียนต่างกำหนดกลยุทธ์ทางการตลาดเพื่อดึงนักท่องเที่ยวทั่วโลกเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศตนเพิ่มมากขึ้น ภารกิจด้านการท่องเที่ยวจึงเป็นภารกิจที่ถูกผสมผสานกลมกลืนไปกับการพัฒนาประเทศในทุกมิติ (Ministry of Tourism and Sports, 2015) ซึ่งยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ได้กล่าวถึง การปรับเปลี่ยนสู่สังคมฐานความรู้เศรษฐกิจสร้างมูลค่า ที่มุ่งสู่การพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของอาเซียน รวมไปถึงนโยบายรัฐบาล ข้อที่ 6 กล่าวถึง การเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ และข้อที่ 7 การส่งเสริมบทบาทและการใช้โอกาสในประชาคมอาเซียน นอกจากนี้ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) ในยุทธศาสตร์ที่ 9 ที่กล่าวถึงการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจ มุ่งสู่การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจใหม่บริเวณชายแดนเป็นประตูเศรษฐกิจเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้งนโยบายสามเหลี่ยมเศรษฐกิจที่เชื่อมโยง 3 เมืองด้วยประโยชน์สู่ประชาชน ผ่านการสร้าง ความมั่งคั่ง ให้เกิดความมั่นคง พร้อมกับการขยายผลไปยังเมืองอื่นๆ เพื่อให้เกิดความเจริญที่ทัดเทียมกันอันเป็นกระบวนการพัฒนาที่นำไปสู่การสร้างที่ยั่งยืน ประกอบด้วย จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา และจังหวัดนราธิวาส

การเชื่อมโยงการพัฒนาเศรษฐกิจในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้จึงถือเป็นปัจจัยสำคัญ ทั้งนี้ Charumanee, N. (2001) กล่าวว่า การท่องเที่ยวจะมีบทบาทในการกระตุ้นให้เกิดการผลิต และนำเอาทรัพยากรของประเทศมาใช้ประโยชน์สูงสุด ส่งผลต่อการกระตุ้นการผลิตหรือที่เรียกว่าผลของตัวทวีคูณ ทาง การท่องเที่ยวซึ่งอยู่ในลักษณะที่สูงมากเมื่อเทียบกับการผลิตสินค้าหรืออุตสาหกรรมอื่น ๆ ซึ่ง Pongsakornrunsilp, P. (2014) กล่าวว่า การท่องเที่ยวชุมชนเป็นการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นผู้ดำเนินการ และเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนระบบการท่องเที่ยวของท้องถิ่นในรูปแบบของการท่องเที่ยวชุมชน (Community - based Tourism) นั้น เป็นแนวทางที่ได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลายในการนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน มุ่งเน้นที่จะสร้างความสมดุลทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม รวมไปถึงการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว ปัจจุบันรูปแบบของการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนถูกคาดหวังให้เป็นเครื่องมือในการสร้างความเข้มแข็งให้กับท้องถิ่น ทั้งกระตุ้นการมีส่วนร่วมในการรักษาสิ่งแวดล้อม การสร้างงาน การกระจายรายได้สู่ชุมชน โดยเริ่มต้นจากการวางกลยุทธ์การสื่อสาร พิจารณาจากกลุ่มบุคคลที่ร่วมพัฒนา การวางแผน การออกแบบสื่อ และสาร การเลือกช่องทางการสื่อสาร การออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์

หรือโฆษณาในช่องทางต่าง ๆ ที่เหมาะสม จึงเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยส่งเสริมกลยุทธ์การสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน

ดังนั้นการศึกษากลยุทธ์การสื่อสารที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนธารน้ำทิพย์เชื่อมรอยต่อสามเหลี่ยมเศรษฐกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ จะเป็นส่วนหนึ่งในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ รวมทั้งเป็นชุดข้อมูลที่มีความเชื่อมโยงกับตัวชี้วัดการพัฒนาจังหวัด และกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) รวมทั้งการสนองตอบยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนและนโยบายสามเหลี่ยมเศรษฐกิจ มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษากลยุทธ์การสื่อสารเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนธารน้ำทิพย์
2. เพื่อศึกษาความสำเร็จในการใช้กลยุทธ์การสื่อสารเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนธารน้ำทิพย์

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ผู้ให้ข้อมูลหลัก

1.1 เจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ให้การส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนธารน้ำทิพย์ โดยในการวิจัยครั้งนี้จะทำการเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักแบบเจาะจง พิจารณาจากประสบการณ์การทำงานและตำแหน่งที่ได้รับ จำนวน 5 คน

1.2 ผู้นำชุมชนที่เป็นแกนนำในการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวชุมชนธารน้ำทิพย์ โดยในการวิจัยครั้งนี้จะทำการเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักแบบเจาะจง พิจารณาจากบทบาทหน้าที่และอายุการทำงาน จำนวน 5 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลหลักทุกกลุ่มมีพื้นที่ในการพูดคุยตอบคำถาม

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นของเครื่องมือ โดยพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามและทำการตรวจสอบคุณภาพ เพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของแบบสัมภาษณ์ (Content Validity) จากนั้นทำการแก้ไขข้อบกพร่องดังกล่าว ภายหลังการแก้ไขได้จัดทำแบบสัมภาษณ์ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 กลยุทธ์การสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนธารน้ำทิพย์

ตอนที่ 3 ความสำเร็จในการใช้กลยุทธ์การสื่อสารเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนธารน้ำทิพย์

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

ทั้งนี้การสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะพูดคุยในประเด็นที่เตรียมไว้อย่างชัดเจน โดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยให้ความสำคัญกับมุมมองของผู้ให้ข้อมูลหลัก ใช้การพรรณนาวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ ตามประเด็นเนื้อหาที่ศึกษา แบ่งแยกเป็นกลุ่มตามเนื้อหา ตัวแปร และประเด็นหลักตามที่กำหนด คัดสรรข้อมูลที่ต้องการ และนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อนำไปสู่ข้อสรุปพร้อมข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

1. กลยุทธ์การสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนธารน้ำทิพย์

จากการศึกษา พบว่า กลยุทธ์การสื่อสารที่สามารถส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนธารน้ำทิพย์ได้เป็นอย่างดีคือ การใช้สื่อกิจกรรม การใช้สื่อออนไลน์ การใช้สื่อสิ่งพิมพ์ และการใช้สื่อมัลติมีเดีย รายละเอียดดังนี้

1.1 การใช้สื่อกิจกรรม

1.1.1 กิจกรรมล่องแก่งลู่โป๊ะติ่ง ณ หมู่ 4 บ้านจาเราะชูลูโป๊ะติ่ง เป็นคำภาษาถิ่น แปลว่า “ธารน้ำที่มีผาหินเป็นผนัง” โดยผาหินมีขนาดสูงประมาณ 10 เมตร ส่วนเส้นทางการล่องแก่งเป็นลำน้ำขนาดใหญ่มีโขดหินตั้งตัวเกิดเป็นกระแสน้ำที่ม้วนตัวกลายเกลียวเป็นคลื่นตลอดระยะทาง 5 กิโลเมตร สามารถสร้างความท้าทายและสนุกสนานแก่ผู้ที่หลงใหลกิจกรรมการท่องเที่ยวประเภทล่องแก่งเป็นอย่างยิ่ง

1.1.2 กิจกรรมท่องเที่ยวหน้าตกรูปหัวใจ ณ หมู่ 4 บ้านจาเราะชูลู เป็นน้ำตกที่มีลักษณะเฉพาะ จากสายน้ำไหลลดหลั่นต่อเนื่องกันลงมาตามซอกหิน จนกลายเป็นรูปหัวใจ นักท่องเที่ยวจะได้สัมผัสความเย็นจากสายน้ำที่ผุดกานิดจากธรรมชาติในผืนป่าที่มีความอุดมสมบูรณ์

1.1.3 กิจกรรมท่องเที่ยวหน้าตกลาไห ณ หมู่ 4 บ้านจาเราะชูลู ลาไห แปลว่า “น้ำคลองทราย” มาจากภาษาจีน โดย ลา แปลว่า ทราย และ ไห แปลว่า น้ำ เป็นน้ำตกที่มีทัศนียภาพสวยงามมาก มีความร่มรื่นด้วยต้นไม้พืชร่มรื่นที่มีขนาดน้อยใหญ่ และร่มเย็นด้วยสายน้ำที่ผุดกานิดจากธรรมชาติอันอุดมสมบูรณ์

1.1.4 กิจกรรมท่องเที่ยวสระมรกต ณ หมู่ 1 บ้านธารน้ำทิพย์ เป็นสระน้ำสวยใสใจกลางผืนป่า กำเนิดมาจากน้ำที่ไหลลงมารวมในสระน้ำ จนกลายเป็นสีเขียวมรกต ล้อมรอบด้วยแนวหินและพันธุ์ไม้นานาชนิดที่เขียวครึ้มและร่มรื่นเป็นอย่างยิ่ง

1.1.5 กิจกรรมชมทิวเขาร้อยลูก ณ หมู่ 4 บ้านจาเราะชูลู อยู่บนเทือกเขาสันกาลา ศิริ ระหว่างรอยต่อประเทศไทย-มาเลเซีย มีความเป็นอัตลักษณ์ทางธรรมชาติที่โดดเด่น สามารถมองเห็นยอดเขานับร้อยลูกเรียงสลับกัน ปกคลุมด้วยทะเลหมอกไปทั่วเขตแดนทั้งสองประเทศ ชมวิวที่สวยงามไปไกลถึงประเทศมาเลเซีย

1.1.6 กิจกรรมพักผ่อนหลัก 54A (แท้จริง) ณ หมู่ 1 บ้านธารน้ำทิพย์ หลักเขต 54 A เป็นหลักเขตที่กำเนิดเนื้อที่อาณาเขตระหว่าง ไทย-มาเลเซีย เป็นจุดที่อยู่ใต้สุดของประเทศไทย ระหว่างเดินเท้าขึ้นสู่หลักเขตจะได้พบกับพืชพันธุ์ ต้นไม้ไม่น้อยใหญ่ที่อุดมสมบูรณ์ และที่จุดหลักเขตอยู่บนยอดเขาสูงมีสายลมพัดผ่านตลอดเวลา สามารถมองเห็นทิวทัศน์ ไปไกลถึงประเทศมาเลเซีย

1.1.7 กิจกรรมท่องเที่ยวหน้าตกรูป 7 ชั้น (น้ำตกธารน้ำทิพย์) ณ หมู่ 4 บ้านจาเราะชูลู เป็นน้ำตกขนาดกลางที่มี 7 ชั้น โดยแต่ละชั้นมีลักษณะและจุดเด่นที่แตกต่างกันไปตามลักษณะสิ่งแวดล้อม อีกทั้งยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวศึกษาธรรมชาติ มีพืชพรรณที่ยังคงอุดมสมบูรณ์ไว้ศึกษาและเรียนรู้ อีกน่านาชนิด

1.1.8 กิจกรรมพักผ่อนหลัก 54A จำลอง ณ หมู่ 1 บ้านธารน้ำทิพย์อยู่บนเทือกเขาสันกาลาศิริ เป็นจุดจำลองหลักเขตไทย-มาเลเซีย สร้างเพื่อจำลองแลนด์มาร์คแสดงอาณาเขตให้นักท่องเที่ยวสามารถชื่นชมและร่วมถ่ายรูปได้ มีความสะดวกในการเดินทางจุดที่ตั้งของหลักเขตอยู่บนยอดเขาสูง สามารถมองเห็นทิวทัศน์

1.1.9 กิจกรรมชมสระบัวแดง ณ หมู่ 1 บ้านธารน้ำทิพย์ ความงดงามอันเป็นเอกลักษณ์ของดอกบัวสีแดงอมชมพูตามธรรมชาติ และเมื่อแสงอาทิตย์ส่องกระทบดอกบัวจะแบ่งบานพร้อม ๆ

กัน มีสีเข้มและสีก่อนสลับกันไปอย่างสวยงาม สะท้อนถึงความอุดมสมบูรณ์ของแหล่งน้ำ ถือเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่ดีสำหรับผู้ที่ชื่นชอบ

1.1.10 กิจกรรมปิกนิกหุดหลักเขต 53 สยาม-เปร็ค ณ หมู่ 1 บ้านธารน้ำทิพย์เป็นหลักเขตทางประวัติศาสตร์ที่ใช้แบ่งเขตแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศมาเลเซีย รัฐเปร็ค ปัจจุบันแนวหินแสดงหลักเขตได้เปลี่ยนจากจุดเดิม โดยประเทศไทยในเนื้อที่เพิ่มขึ้นจากการเปลี่ยนจุดเขตปัจจุบัน การแบ่งหลักเขตนี้ใช้แนวคิดเรื่อง “สันปันน้ำ”

1.1.11 กิจกรรมเยี่ยมชมฟาร์มไก่ ณ หมู่ 4 บ้านจาเราะซูซู แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ที่มีการเลี้ยงไก่เบตงการเลี้ยงปลาด้วยระบบอินทรีย์ และการปลูกพืชปลอดสารพิษ ตลอดจนสามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ในเรื่องของเศรษฐกิจพอเพียง

1.1.12 กิจกรรมปิกนิกหุดจ้วย้อย หมู่ 2 บ้านบาตตอง แผลว่า 12 สดางค์มาจากคำอวดราโดยสารรถยนต์รับจ้างจากในเมืองมาถึงบริเวณบ้านดังกล่าวมีราคา 12 สดางค์เป็นป้ายเก่า ที่สร้างขึ้นเพื่อให้ประชาชนรอรถโดยสารเข้าไปในเมืองเบตง เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และสะท้อนวิถีชีวิตของคนในพื้นที่ในอดีต

1.1.13 กิจกรรมเยี่ยมชมเมืองเก่าเบตง เทศบาล 2 ชุมชนกาแป๊ะกอตอ เป็นบ้านเรือนที่มีสถาปัตยกรรมแบบไทยมุสลิมดั้งเดิม ที่มีลวดลายแกะสลักรอบ ๆ ตัวเรือน ไม่ว่าจะเป็นด้านบนบานประตู บานหน้าต่างหน้าจั่ว และช่องลมอีกทั้งยังมีลักษณะคล้ายคลึงกัน คือ ยกพื้นสูง 2 ถึง 3 ระดับ

1.1.14 กิจกรรมเยี่ยมชมบ้านแดง หมู่ 4 บ้านจาเราะซูซู เป็นบ้านไม้เก่าสีแดงที่สร้างขึ้นเมื่อ ค.ศ. 1969 เป็นโบราณสถานเก่าแก่ที่ตั้งอยู่ใจกลางป่าเขาที่อุดมสมบูรณ์

1.1.15 กิจกรรมเยี่ยมชมบ่อน้ำศักดิ์สิทธิ์ ณ เทศบาล 2 ชุมชนกาแป๊ะกอตอ เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ บ่อน้ำโบราณ มีอยู่ 2 บ่อติดกัน เชื่อว่า บ่อน้ำนี้สำหรับกษัตริย์ เพื่อใช้ในการอุปโภคบริโภค เป็นบ่อน้ำที่มีน้ำอยู่ตลอดเวลาไม่เคยแห้งแม้ฤดูร้อนหรือแห้งแล้ง และชาวบ้านในอดีตก็ได้มีการนำน้ำจากบ่อนี้ไปใช้ในการรักษาโรค จึงเป็นที่มาของชื่อบ่อน้ำศักดิ์สิทธิ์

1.1.16 กิจกรรมเยี่ยมชมลานประหารและบ่อน้ำผีหัวขาด ลานประหารและบ่อน้ำผีหัวขาด เทศบาล 2 ชุมชนกาแป๊ะกอตอ เป็นแหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์ ป้ายที่สร้างขึ้นเพื่อแสดงอนุสรณ์บริเวณเขตลานประหารในอดีต ที่บอกเล่าเรื่องราวและพิธีการประหารในสมัยก่อน ข้างๆลานประหารมีบ่อน้ำที่ชาวบ้านเรียก ว่าบ่อน้ำผีหัวขาด โดยเมื่อทำพิธีการประหารเสร็จสิ้นแล้วก็นำน้ำจากบ่อดังกล่าวเพื่อทำความสะอาดลานประหารต่อไป

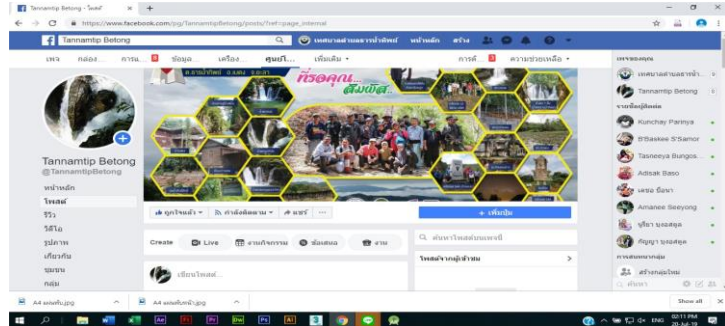
1.1.17 กิจกรรมเยี่ยมชมกำแพงระหว่างไทย – มาเลเซีย ณ หมู่ 1 บ้านธารน้ำทิพย์ เป็นกำแพงปูนที่กั้นระหว่างไทย – มาเลเซีย สูงประมาณ 2 - 3 เมตร ณ จุดนี้สามารถมองเห็นทิวทัศน์ของประเทศมาเลเซียได้ชัดเจน

1.1.18 กิจกรรมเยี่ยมชมโรงเรียนกีซอห่ออ่าว หมู่ 1 บ้านธารน้ำทิพย์ เป็นโรงเรียนจีน สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2489 และต่อมาก็มีการนำไปใช้เป็นโรงปั่นไฟให้กับบ้านเรือนในบริเวณนั้น เป็นแหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์ที่สามารถเรียนรู้เรื่องสถาปัตยกรรมในอดีต ตลอดจนกรรมวิธีในการผลิตไฟเพื่ออุปโภคของคนสมัยก่อนได้อีกด้วย

1.2 การใช้สื่อออนไลน์

การส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนธารน้ำทิพย์ส่วนหนึ่งอาศัยการประชาสัมพันธ์

ข้อมูลข่าวสารผ่าน Face book ในชื่อ Tannumtip Betong เนื่องจากสามารถเข้าถึงกลุ่มนักท่องเที่ยวได้ทุกเพศทุกวัย มีความสะดวก และง่ายในการเข้าถึง นักท่องเที่ยวและผู้ดูแลระบบสามารถส่งผ่านข้อมูลหรือส่งต่อข้อซักถามได้ตลอดระยะเวลา



1.3 การใช้สื่อสิ่งพิมพ์

การส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนธารน้ำทิพย์ผ่านการสื่อสารโดยใช้สื่อสิ่งพิมพ์ประเภทแผ่นพับ จะจัดวางแผ่นพับตรงจุดที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชม จุดหลัก ๆ ของสถานที่ท่องเที่ยว และโรงแรมที่พักในอำเภอเบตง และจุดกิจกรรมต่าง ๆ ของตำบลธารน้ำทิพย์ โดยรายละเอียดในแผ่นพับจะระบุข้อมูลจุดท่องเที่ยวที่เป็นจุดกิจกรรมทั้งหมด 18 กิจกรรมที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น สถานที่พัก และเบอร์โทรศัพท์ติดต่อเจ้าหน้าที่



1.4 การใช้สื่อมัลติมีเดีย

การส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนธารน้ำทิพย์ผ่านสื่อมัลติมีเดียจากการทำคลิปวิดีโอเกี่ยวกับกิจกรรมการท่องเที่ยวของชุมชนธารน้ำทิพย์ ซึ่งมีรายละเอียดภาพและกิจกรรมการท่องเที่ยวทั้งหมด 18 กิจกรรม ประกอบด้วย กิจกรรมล่องแก่งลูโปะติเน้ง กิจกรรมท่องเที่ยวหน้าตกรูปหัวใจ กิจกรรมท่องเที่ยวหน้าตกราไ้ กิจกรรมท่องเที่ยวสระมรกต กิจกรรมชมทิวเขาร้อยลูก กิจกรรมปักหมุดหลัก 54A (แท้จริง) กิจกรรมท่องเที่ยวหน้าตกร 7 ชั้น (หน้าตกรธารน้ำทิพย์) กิจกรรมปักหมุดหลัก 54A จำลอง กิจกรรมชมสระบัวแดง กิจกรรมปักหมุดหลักเขต 53 สยาม-เปร์ก กิจกรรมเยี่ยมชมฟาร์มไก่ กิจกรรมปักหมุดจับตั๊กแตน กิจกรรมเยี่ยมชมเมืองเก่าเบตง กิจกรรมเยี่ยมชมบ้านแดง กิจกรรมเยี่ยมชมบ่อน้ำศักดิ์สิทธิ์ กิจกรรมเยี่ยมชมลานประหารและบ่อน้ำผีหัวขาด ลานประหารและบ่อน้ำผีหัวขาด กิจกรรมเยี่ยมชมกำแพงระหว่างไทย-มาเลเซีย และกิจกรรมเยี่ยมชมโรงเรียนกีซอหออาว



2. ความสำเร็จในการใช้กลยุทธ์การสื่อสารเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนธารน้ำทิพย์

ความสำเร็จในการใช้กลยุทธ์การสื่อสารเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนธารน้ำทิพย์ เกิดจากเกิดจากจิตสำนึกที่ดีในการให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและความยั่งยืนของทรัพยากรทางการท่องเที่ยว และการร่วมมือจากทุกภาคส่วนซึ่งถือเป็นผู้ส่งสารที่ส่งผ่านข้อมูลในการพัฒนาการท่องเที่ยวไปยังประชาชนในชุมชนธารน้ำทิพย์ เพื่อส่งเสริมให้เกิดแหล่งท่องเที่ยวชุมชน ทั้งหมด 18 แห่ง ซึ่งถือเป็นสื่อกิจกรรมในพื้นที่ นอกจากนี้ยังมีสื่อบุคคลที่มีความสำคัญและมีบทบาทหน้าที่ที่สำคัญในการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนธารน้ำทิพย์ ประกอบด้วย

1. นายมะฮูโซะ สาลัง	นายกเทศบาลตำบลธารน้ำทิพย์
2. นายชุต เหมวิเชียร	ปลัดเทศบาลตำบลธารน้ำทิพย์
3. นายบุญชัย เลี้ยงภิรมย์ภักดี	ปลัดอำเภอประจำตำบลธารน้ำทิพย์
4. นายสมคร นอระพา	ประธานสภา
5. นายดิอราเซาะ ตาเย๊ะ	สท.เขต 1
6. นายอัมรัน ดาเด๊ะ	สท.เขต 1
7. นายวีระ อุทิศานนท์	สท.เขต 1
8. นายสีอमान ดาเด๊ะ	สท.เขต 1
9. นายฐิติ อุทิศานนท์	สท.เขต 1
10. นายทวีป ชียง	สท.เขต 2
11. นายรอฮิม ตาเย๊ะ	สท.เขต 2
12. นายราหะแม เจะเซะ	สท.เขต 2
13. นายสมชัย เรืองจรัสพิพัฒน์	สท.เขต 2
14. นางสาวพรทิพย์ ศรีจงกล	สท.เขต 2
15. นายยะพอ สาและ	สท.เขต 2
16. นายอำนวย เอียดทองใส	สท.เขต 2
17. นางสาวยุพาพร บุญเชิญ	นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
20. พันจ่าโทอนันต์ บุญสำราญ	นายอำเภอเบตง
22. นายสมยศ เลิศล้ำยอง	นายกเทศมนตรีเมืองเบตง
23. นายสุวรรณ สุวรรณธาดา	กำนันตำบลตาเนาะแมเราะ
24. นายประพันธ์ ทองสีด้า	พัฒนาการอำเภอเบตง
25. นายสุรินทร์ สกกุลสภาพร	ประธานชมรมร้านขายยา

- | | |
|------------------------------|--|
| 26. นางวรินทร์ ยงค์มัลย์วงศ์ | ประธานชมรมผู้ประกอบการนวดเบตง |
| 27. พ.อ.อรุณ อนุรัตน์ | รองประธานกรรมการธรรมมาภิบาลจังหวัดยะลา |
| 28. นางสาววัลภา พ้าธุระ | ประธานกองทุนบทบาทสตรีตำบลธารน้ำทิพย์ |

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย พบว่า ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนส่วนใหญ่เป็นเจ้าหน้าที่รัฐในระดับท้องถิ่น ด้วยเหตุนี้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการท่องเที่ยวทั้งในภาครัฐ เอกชน หรือชุมชนท้องถิ่น จึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การจัดการการท่องเที่ยวชุมชน ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติส่วนใหญ่จะอยู่ในพื้นที่ชุมชน หรืออยู่ในพื้นที่ใกล้เคียง ดังนั้น จึงหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่ชุมชน รวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะเข้าไปมีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว สอดคล้องกับ Pongsakornrungsilp, P. (2014) ที่กล่าวว่าการจัดการการท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืนจึงเป็นแนวทางสำคัญในการสร้างรายได้ที่ยั่งยืน มีการกระจายผลประโยชน์สู่ชุมชนท้องถิ่น นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์ที่มีคุณภาพ ในขณะที่เดียวกันก็ยังคงรักษาไว้ซึ่งความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากร ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว และ Phetsatit, P., Dockthaisong, B. & Homying, W. (2015) ที่กล่าวว่าการจัดการบริหารจัดการภาคประชาชนและองค์กรท้องถิ่น ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวควรมีการจัดการในลักษณะการบูรณาการร่วมกันของทุกภาคส่วน โดยเฉพาะภาคประชาชนและองค์กรท้องถิ่นให้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการตั้งแต่ร่วมคิด ร่วมดำเนินงาน ร่วมกันแก้ปัญหา ร่วมรับผิดชอบ และร่วมกันรับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ต้องเน้นให้ภาคประชาชนและองค์กรท้องถิ่นเป็นแกนนำในการบริหารจัดการ ในฐานะเป็นเจ้าของพื้นที่ ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ชุมชน และ นักท่องเที่ยวที่มาเยือน

อย่างไรก็ตามในการพัฒนาชุมชนควรมีกระบวนการความคิดแบบยั่งยืนในด้านการมีจิตสำนึกที่ดีในการให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและความยั่งยืนของทรัพยากรทางการท่องเที่ยวมากกว่าการมุ่งเน้นที่ผลประโยชน์ด้านรายได้ มุ่งที่จะใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือในการอนุรักษ์ทรัพยากรทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการรักษาทุนทางวัฒนธรรมของชุมชน รวมทั้งตัวผู้นำชุมชนที่มีการเปิดโอกาสให้สมาชิกในชุมชนได้มีโอกาสมีส่วนร่วมกับการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้กลุ่มการท่องเที่ยวชุมชนได้รับการสนับสนุนจากสมาชิกในชุมชนส่วนใหญ่ และควรให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ของผู้ประกอบการท่องเที่ยวชุมชน ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการขับเคลื่อนและสร้างความเข้มแข็งของการท่องเที่ยวชุมชน (Zapata et al., 2011)

นอกจากนั้นงานวิจัยยังพบว่า กลยุทธ์ที่สามารถส่งเสริมการท่องเที่ยวในชุมชนธารน้ำทิพย์คือการใช้สื่อกิจกรรม สอดคล้องกับ Singsaktrakul, P. & Sermkarndee, P. (2013) กล่าวว่า การเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวหลายแหล่งเป็นแนวทางในการจูงใจนักท่องเที่ยว นอกเหนือจากการให้ความสำคัญกับกิจกรรมการท่องเที่ยวที่สามารถสัมผัสกับธรรมชาติได้อย่างแท้จริง ทั้งนี้อุปสรรคประการหนึ่งของการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของชุมชนต่าง ๆ คือ ศักยภาพของผลิตภัณฑ์ หรือสินค้าทางการท่องเที่ยว บริบทชุมชน รวมทั้งอัตลักษณ์ และวิถีชีวิตของชุมชนในแต่ละพื้นที่แตกต่างกัน การบริหารจัดการที่จะนำไปสู่ความยั่งยืนที่แท้จริงคือ การพัฒนาการท่องเที่ยวตามบริบทของแต่ละชุมชนให้ความสำคัญกับปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม โดยอยู่บนพื้นฐานของศักยภาพทางด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวของชุมชนท้องถิ่น ศักยภาพด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกในการรองรับ ศักยภาพทางการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเฉพาะของแต่ละชุมชน

ข้อเสนอแนะ

เนื่องจากการท่องเที่ยวชุมชนพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เริ่มมีนักท่องเที่ยวชาวมุสลิมเข้ามาจำนวนมาก จึงควรทำการศึกษาศักยภาพของการท่องเที่ยวฮาลาลในเขตสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อสามารถเป็นฐานข้อมูลในการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวฮาลาล รองรับประชาคมอาเซียน และนโยบายสามเหลี่ยมเศรษฐกิจ มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน และเสนอต่อรัฐบาล รวมทั้งสามารถเชื่อมโยงฐานข้อมูลกับกระทรวงการท่องเที่ยว กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา นโยบายสามเหลี่ยมเศรษฐกิจมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- Charumanee, N. (2001). **Tourism and Tourism Industry Management**. Bangkok: OS Printing House.
- Ministry of Tourism and Sports. (2015) . **Thailand Tourism Strategy 2015 – 2017**. Bangkok.
- Phetsatit, P., Dockthaisong, B. & Homying, W. (2015). The Strategies of Sustainable Tourism Management of Kamphaeng Phet Province. **The Golden Teak : Humanity and Social Science Journal**. 21(2). 173-186.
- Pongsakornrungsilp, P. (2014). The Management of Sustainable Community-Based Tourism: The Case of Ban Kokekrai, Phang Nga Province. **Veridian E-Journal**. 7(3). 650-665.
- Singsaktrakul, P. & Sermkarndee, P. (2013). The Study of Potentiality and Conservation Tourism Development Approach of Baan Thung-Maprang, Kuan Doan District and Baan Ton-Panan, Kuan Kalong District in Satun Province. **Suddhiparitad**. 27(83). 97 – 112.
- Zapata, Maria Jose, Michael C. Hall, Patricia Lindo & Mieke Vandershaeghe. (2011). Can Community-Based Tourism Contribute to Development and Poverty Alleviation? Lesson from Nicaragua. **Current Issue in Tourism**. 14(8), 725 – 749.